

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Ocsák József ügyvéd által képviselt felperesnek, a Holczer, Jákó & Boross Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. november 4. napján kelt 8.G.40.704/2009/24. számú ítélete ellen a felperes részéről 25. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja;

kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 25.000 (huszonötezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperes 2008. június 3-án fuvarmegbízást adott a felperesnek ... valamint ... pozíciószámon, két konténer ... történő közúti fuvarozására, 2008. június 12-i felrakással, konténerenként 4.400 euró fuvardíj ellenében.

A felperes az egyik konténer fuvarozására alfuvar-megbízást adott ... egyéni vállalkozó részére 2008. június 5-én.

A fenti fuvarfeladat teljesítéséhez a felrakó helyen 2008. június 12-én szabvány konténer fuvarozására alkalmas ..., valamint ... rendszámú gépjárműszerelvény megjelent; a felrakás során derült ki, hogy az egyik konténer a szabványtól eltérő, alsó kialakítása miatt a fuvarszekőzhöz nem rögzíthető; a felrakó a két konténer

egyidejű fuvarozásához ragaszkodott; a felperes akadályközlésére az alperes aznap este közölte, hogy a megrendelt fuvarfeladatok teljesítésére nem tart igényt. A felperes kárenyhítése körében ... visszfuvar szervezett és az ... felrakó helyről a gépjárműveket odairányította.

A felperes az F/6 sorszám alatt csatolt okiratból kitűnően a fuvarozás megghiúsulása okán ... viszonylatában megtett út kapcsán számított fel autópálya, napijegy, üzemanyag ésapidíj költséget, gépjárművenként 1.107,78 eurót, valamint 792,22 euró adózás előtti haszonnal számolt a saját gépjármű esetén; az idegen gépjármű vonatkozásában a költségen felül 100 euró közvetítési jutalékot tüntetett fel.

A felperes 2008. június 24-én 2008. július 24-i esedékességgel ... sorszámon állított ki azonos, bruttó 564.026 forint fuvardíjról számlát az alperes felé.

... 2008. június 27-én 2008/374. sorszámon állított ki 445.284 forint fuvardíjról számlát a felperes felé, melynek kifizetésére 2008. szeptember 4-én került sor.

A felperes számláit az alperes 2008. július 7-én kelt levelével teljesítetlenül visszaküldte, hivatkozva arra, hogy a fuvarfeladat megghiúsulásáért felelősség nem terheli.

A felperes 2008. augusztus 4-én kelt levelében a számlák teljesítésére, annak elmaradása esetére egyeztetésre hívta fel az alperest, eredménytelenül; 2008. november 11-én fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet terjesztett elő; az eljárás az alperes ellentmondása folytán perré alakult.

A felperes a keresetében 1.128.052 forint és annak 2008. július 24. napjától a kifizetésig járó, a Ptk. 301/A. § (2) bekezdése szerinti késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest, hivatkozva arra, hogy a Ptk. 494. § (1), (2) bekezdése, 506. § (1) bekezdésén keresztül alkalmazandó 1971. évi 3. számú tvr.-rel kihirdetett CMR Egyezmény 10. cikk, 12. cikk 5.b) pontja, 14. cikk 1. pontja, 16. cikk 1. pontja alapján a megrendelő köteles megtéríteni a költségeket és károkat magába foglaló fuvardíjat, amely követelés a szerződés teljesítésének megghiúsulása okán keletkezett.

Az alperes módosított ellenkérelmében elismerte, hogy a fuvarfeladat teljesítésének megghiúsulásáért felel; elfogadta az autópályadíjjal, a napijeggyel, az üzemanyag-felhasználással ésapidíjjal kapcsolatban felszámított költségeket, gépjárművenként 274.042 forintot, mindösszesen 548.085 forintot és annak 2008. július 24-től járó késedelmi kamatát, azonban vitatta a költségszámításba beállított közvetítési jutalékot és adózás előtti hasznót a CMR 16. cikk 1. pontjában és Ptk. 494. § (1), (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel.

Az alperes 2010. október 12-én, valamint 2010. október 28-án 273.043 forintot, mindösszesen 546.086 forintot teljesített, és 546.086 forint tőkének 2008. július 24-től 2010. október 12-ig, 273.043 forint tőkének 2010. október 13-tól 2010. október

28-ig járó törvényes késedelmi kamatára tett elismerő nyilatkozatot, ezt meghaladóan a kereset elutasítását kérte.

A felperes az alperes 2010. október 12-i részteljesítését a 2010. október 18-án kelt, a 2010. október 28-i részteljesítését a 2010. október 29-én kelt előkészítő iratában részletezettek szerint a Ptk. 293. §-ára hivatkozással kamatra és perköltségre számolta el; végleges keresetében 1.128.052 forintra, annak 2010. október 13-tól a kifizetésig járó, a Ptk. 301/A. § (2) bekezdése szerinti késedelmi kamatára, valamint 2008. június 25.-2010. október 12. közötti időszakban felmerült költség és késedelmi kamat fennmaradt részlete jogcímén 203.934 forint megfizetésére támasztott igényt.

Az elsőfokú bíróság 2010. november 4. napján kelt 8.G.40.704/2009/24. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 548.085 forintnak 2008. július 25. napjától 2010. október 12. napjáig számított késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat hét százalékkal növelt mértékű kamatát, 273.043 forintnak 2010. október 13. napjától 2010. október 28. napjáig számított késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat hét százalékkal növelt mértékű kamatát, 2.000 forintot és annak 2010. október 13. napjától a megfizetés napjáig számított késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat hét százalékkal növelt mértékű kamatát és 97.254 forint perköltséget, a felperes ezt meghaladó keresetét elutasította, és kötelezte, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 35.950 forint ügyvédi munkadíjat.

Ítélete indokolásában az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a peres felek között a Ptk. 488. § (1) bekezdése szerinti nemzetközi közúti árufuvarozási szerződés jött létre; az egyik fuvarfeladat vonatkozásában a felperes a Ptk. 498. §-a szerint minősülő szerződést kötött ...ral. A lefolytatott tanúbizonyítás, valamint az alperes jogalapra tett nyilatkozata alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes a Ptk. 494. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően járt el; a felrakó helyen a megadott időpontban a fuvarfeladat teljesítésére alkalmas két gépjárműszerelvénnel megjelent, az érdekkörén kívül felmerülő okból ütközött akadályba a teljesítés, a méret adatok eltérők voltak a fuvarmegbízásban közölt adatoktól, ezért az alperes utasításának megfelelően nem került sor az áru felrakodására. Az alperes a CMR 16. cikk 1. pontja alapján a felperes F/6 sorszám alatt csatolt kimutatásában szereplő, gépjárművenként 1.107,78 euró, mindösszesen 2.215,56 euró költség megtérítésével tartozik, mely 247,38 forint/euró árfolyamon számítva 548.085 forintot tesz ki. Az alperes 546.086 forintot teljesített, így a fennmaradó - kerekítve - 2.000 forint tőkeösszeg további megfizetésére köteles.

Az elsőfokú bíróság a CMR 16. cikk 1. pontja és a Ptk. 494. § (2) bekezdése alapján arra vont következtetést, a felperes az adózás előtti haszon, illetve közvetítési jutalék igényét alappal nem érvényesítheti, az akadály a fuvarozás megkezdése előtt a felrakó helyen merült fel, ezért csak a kiállítás költségeit számíthatja fel jogszerűen.

Megállapította az elsőfokú bíróság, hogy az alperes a teljesítéssel a Ptk. 298. § a) pontja alapján késedelembe esett, ezért az 548.085 forint tőkeösszeg után 2008. július 25-től 2010. október 12-ig, 273.043 forint után 2010. október 13-tól 2010. október 28-ig terheli a Ptk. 301/A. §-a szerinti mértékű késedelmi kamatfizetési kötelezettség.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság kizárólag a saját üzemeltetésű gépjármű-szerelvény után számolta el a felmerült költségeket, illetve a fuvardíj arányos részét. Döntése meghozatalakor tévesen figyelmen kívül hagyta, hogy az alvállalkozótól igénybe vett gépjármű-szerelvényénél ugyanezen költségek merültek fel, továbbá a felperes az alvállalkozója felé 448.284 forint fuvardíjat kifizetett. Az elsőfokú bíróság által felhívott, F/6 sorszám alatt csatolt kimutatás egy gépjármű-szerelvényre vonatkozóan készült; a felperes egyértelműen gépjármű- szerelvényenként állított ki azonos összegben, 564.026 forint erejéig számlát, és érvényesített az alperessel szemben mindösszesen 1.128.052 forint pénzbeli követelést.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a helytállóan felhívott jogszabályi rendelkezésekkel ellentétesen csak a költségeket számolta el és vette figyelembe - azokat is csak egy gépjármű-szerelvényre vetítetten -, és figyelmen kívül hagyta, hogy a felperes az általa megjelölt jogszabályi alapon a fuvardíj arányos részére is igényt tarthat. Mindezekre figyelemmel elsődlegesen kérte az alperest kötelezni 581.966 forint, valamint 1.128.052 forint fuvardíj után 2008. július 25-től a kifizetésig járó, a Ptk. 301/A. § (2) bekezdése szerinti késedelmi kamata megfizetésére. Másodlagosan - sérelmezve a Ptk. 293. §-a szerinti elszámolása indokolás nélküli mellőzését is - kérte az alperest 1.128.052 forint fuvardíj, valamint annak 2010. október 29-től a kifizetésig járó, a Ptk. 301/A. § (2) bekezdése szerinti késedelmi kamata, továbbá 203.934 forint fennmaradt költség és késedelmi kamat megfizetésére kötelezni.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte, arra hivatkozott, hogy a fellebbezés iratellenes; az elsőfokú bíróság minden költségelemet két gépjárműszerelvényre számolt el, az arányos fuvardíj, az elmaradt haszon és a közvetítési jutalék-követelés jogszerűségét pedig a felperes nem bizonyította.

A Fővárosi Ítéltábla a jogorvoslati eljárás során a felperesi keresetet részben elutasító ítéleti rendelkezés helytállóságát bírálta felül, az alperes részbeni marasztalása körébeni döntést nem érintette, tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság határozata e vonatkozásban a Pp. 228. § (4) bekezdése alapján jogerőre emelkedett.

A felperes fellebbezése az alábbiak szerint nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, és érdemben helytálló a kereset részbeni alaptalanságára levont jogi következtetése is.

Az elsőfokú eljárás irataiból kitűnően felperes az alperest „költségeket és károkat magába foglaló fuvardíj” megfizetésére kérte kötelezni, a per alatti teljesítéseket megelőzően 1.128.052 forintban megjelölve követelése összegét, melyről gépjárművenként állított ki egyenként azonos, 564.026 forintos számlát.

A fenti számlázás alapjául szolgáló F/6 számú iratban egyértelműen az szerepel, hogy gépjárművenként 1.107,78 euró, a két gépjárműre tehát mindösszesen 2.215,56 euró költség merült fel, mely az ott szereplő 247,38 forint/euró árfolyam alkalmazásával mindösszesen 548.085 forintot tesz ki; az elsőfokú bíróság ennek figyelembevételével, a gépjárművek közötti megkülönböztetés nélkül döntött, így iratellenes felperes azon fellebbezési előadása, hogy tévesen, kizárólag az egyik, a saját üzemeltetésű gépjármű után került sor a költség felszámítása elfogadására.

Abból, hogy a felperes két, egyező összegű számlát állított ki, az következik, hogy az igényérvényesítés során maga sem tett különbséget a saját és az alvállalkozó által üzemeltetett gépjármű között; azonos 1.107,78 euró költséget és 792,22 euró adózás előtti hasznót, mindösszesen 1.900 eurót számlázott gépjárművenként, ezt támasztja alá az, hogy a számlák 564.026 forintos összege 1.900 euró + 20 % ÁFA 247,38 forint/euró árfolyamon számított forintellenértékének felel meg.

A fentiekben részletezettek szerinti számlázásból és a kifejezetten arra alapított igényérvényesítésből következően felperes perben érvényesített joga kárigénynek minősül, tekintve, hogy egyrészt az általa kifizetett - alperesi elismeréssel érintett - költségekre tényleges kárként, másrészt az alperes által vitatott adózás előtti haszonra elmaradt haszonként támasztott igényt.

Az elsőfokú eljárás iratai a fentieket meghaladó körbeni igényérvényesítést nem támasztják alá, a felperes a jogorvoslati eljárás során sem tudta igazolni, hogy az összecszerűen egyébként meg sem határozott arányos fuvardíj-követelését, valamint az alvállalkozó felé történő, a fellebbezésben 448.284 forintban megjelölt kifizetését mely jognyilatkozattal kérte kereseti kérelemként elbírálni, így ezen igények alaptalan mellőzésére vonatkozó fellebbezési érvelése a Pp. 215. §-ában foglaltakra figyelemmel nem foghat helyt.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a peres felek között a Ptk. 488. § (1) bekezdése szerinti közúti árufuvarozási szerződés jött létre, jogviszonyukra a Ptk. 506. § (1) bekezdésén keresztül elsődlegesen alkalmazandó az 1971. 3. számú tvr.-rel kihirdetett Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről Szóló Egyezmény (CMR), mely azonban a megrendelő elállására, annak jogkövetkezményére külön rendelkezést nem tartalmaz, így e körben a Ptk. szabályai irányadók.

A per nem vitás adatai szerint a fuvarszerződés megkötését követően a felperes a felrakó helyen a fuvarozásra alkalmas fuvarszközökkel kiállt, azonban a tényleges

fuvarozás megkezdését megelőzően az alperes érdekkörébe eső, az egyik konténer szabványtól eltérő kialakítása okáni kiszolgáltatási akadály merült fel, melynek következtében az alperes azt közölte, hogy a teljesítésre nem tart igényt.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az alperes ezen nyilatkozata a szerződéstől történő elállásnak minősül, mely a terhére kárfelelősséget eredményez; a Ptk. 496. § (1) bekezdése szerint a feladó a fuvarozás megkezdése előtt a szerződéstől elállhat, köteles azonban a fuvarozó kárát megtéríteni.

A megrendelő fenti kárfelelőssége kárfajták szerint nem korlátozott, az elsőfokú bíróság által kifejtettekkel szemben a fuvarozó nem csak a felrakó helyre történő kiállítás költségeire, hanem elmaradt haszonra is igényt támaszthat, azonban a Pp. 164. § (1) bekezdésében foglaltakból következően a perben a kárigénnyel fellépő felet valamennyi kárfajta vonatkozásában bizonyítási kötelezettség terheli.

Az alperes a Pp. 163. § (2) bekezdése szerint értékelhető elismerő nyilatkozatot csak a tényleges kárként jelentkező költségek - autópályadíj, napijegy, üzemanyag-felhasználás, napidíj - vonatkozásában tett, így a gépjárművenkénti 1.107,78 euró költségigényen felüli 792,22 euró adózás előtti haszon tekintetében a felperest bizonyítás terhelte.

A felperes ezen bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, arra is figyelemmel, hogy a per nem vitás adatai szerint kárenyhítési kötelezettsége körében visszafuvar szervezett, a gépjárműveket ... irányította át, ugyanakkor nincs adat arra vonatkozóan, hogy ezen fuvarfeladatok teljesezésbe mentek-e, abból milyen, a perbeli jövedelem kiesést esetlegesen kompenzáló bevételekre szert tett-e a felperes, aki a perben e körben tényelőadást sem tett.

A fent kifejtettekből következően nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a keresetnek csak részben, a tényleges kárként felmerülő költségek tekintetében adott helyt, ennek során helytállóan vette figyelembe alperes per alatti részteljesítéseit; nem osztja a Fővárosi Ítéltábla a Ptk. 293. §-a alkalmazásának mellőzésére vonatkozó felperesi fellebbezési okfejtést sem, tekintve, hogy az elszámolása a fenti jogszabálynak nem felelt meg, a teljesítés ugyanis kizárólag a késedelmi kamatra volt elszámolható, perköltségre nem, utóbbi nem minősül a Ptk. 293. §-a szerinti költségnek, a viseléséről történő döntés a Pp. 77. §-a szerint külön ítéleti rendelkezésre tartozik.

Tekintettel arra, hogy a fellebbezésben előadottak eltérő tényállás és érdemben döntően eltérő jogi következtetés levonására nem adtak alapot, a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - a fent kifejtettek szerinti részben eltérő jogi indokolással - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte az alperes jogorvoslati perköltsége megfizetésére, mely a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésében foglaltak alkalmazásával, mérlegeléssel megállapított bruttó 25.000 forint jogi képviselési munkadíjból áll.

Budapest, 2011. április 5.

. Bánki Horváth Mária s. k.,
a tanács elnöke

Levek Istvánné dr. s. k.,
előadó bíró

Dr. Felker László s. k.,
bíró

A kiadmány hiteléül